

Dahlia

№ 2, Maj 2013

Dahlian

Medlemstidning för Svenska Dahliasällskapet

Styrelsen 2013

Ordförande

Olof Ekblad
0510-92034, 070-6592034
olof5@yahoo.com

Kassör

Eva Landers-Stål
Läkarvägen 10, 184 33 Åkersberga
0708-889247
els.support@telia.com

Sekreterare

Helena Larsson
0511-370202, 070-3997304
hlsaleby@hotmail.com

Ledamöter

Anders Johansson
0510-530388, 0703-217842
anders.0510530388@telia.com

Kerstin Carlsdotter
070-3347306
kerstincarlsdotter@spray.se

Ulla Ullberg
0510-17710, 070-6845180
ulla.u@live.se

Kontaktperson Stockholm:

Kerstin Lilja
kerstin.lilja@telia.com

Kontaktperson Göteborg:

Liz Ask
031-459239
askliz@ymail.com

Sällskapets hemsida

www.svenskdahlia.se

Webmaster

Olga Shilkova
olgaochkas@gmail.com

Årsavgiften för medlemskap är
150 kr. Bankgiro nr: 5303-7057

Dahlian trycks hos
Nossebro Mediaproduktion
Södra vägen 36, 465 31 Nossebro

Distribueras av
Ulla Ullberg

Material till augustinumret
ska vara hos Helena Larsson
senast den 22 juli.

Omslagsbild:

Bonny Blue – En bolldahlia av gammalt märke.
Inte en helt perfekt boll, ligger lite åt dekorativ
formen, men dock en bolldahlia. Blomman är
Lila som ligger åt det blå hållet och är 7-9 cm i
diam. Plantan är 1,7 till 2 meter hög. En härlig
gammal sort som är lätt att övervintra.

Bonny Blue är, enligt registret på hemsidan
Dahliaworld med 59 000 listade sorter, framför-
ädlad 1920 av någon som hette Archer, troligen
hemmahörande i England.

Sorten kan också kallas för Blue Danube i vissa
register.

Innehållsförteckning

Ordförandens spalt	3
På gång i Dahliasällskapet.....	4
Hamburgresan.....	4
Nordiska Trädgårdar 2013	4-5
<i>Foto av Irene Friman och Kerstin Lilja</i>	
Årsmötesprotokoll	6-7
Lisebergs trädgårdsdagar	8
Varför jag ägnar mig åt dahlior	8-11
<i>Text och foto av Per Samér</i>	

Ordförandens spalt

Dahliavänner, vi är nu åter inne i ett nytt odlingsår, efter den kalla våren har det kommit några dagar med varmare vindar, även om det just idag, 15 maj, åter känns ganska kyligt.

Ni får ursäktas att det blev lite struligt med utskick av inbetalningskort för medlemsavgifterna i år men sådant inträffar. Från några av er har vi inte sett till någon medlemsavgift ännu och ni får ett nytt inbetalningskort nu med tidningen. Till er som inte förnyar medlemskapet vill jag tacka för den tid ni varit medlemmar och önskar er välkomna tillbaks om andan faller på.

Sällskapet har avverkat årsmötet som kändes bra, med besök av Pernille från Köpenhamn som höll ett uppskattat anförande och därefter praktiska övningar med sticklingsplanter.

Nästa år planerar vi att ha årsmötet i Stockholm, i samband med trädgårdsmässan i Älvsjö, som då hålls 20-23 mars.

Mässorna som vi deltar i är alltid stimulerande då man träffar andra medlemmar i sällskapet och dessutom en massa trevliga och engagerade trädgårdsentusiaster. Jag vill varmt rekommendera fler av er att engagera sig i vår medverkan på mässorna eller komma dit som besökare och prata dahlior en stund.

Med det har jag åter kommit in på min käpphäst att sällskapet till stor del finns för att vi som gillar dahlior ska hitta varandra och kunna utbyta kunskap och plantor.

För min del är det personliga mötet viktigast och därför uppmanar jag er alltid att ta kontakt med främst de i sällskapet som finns i närheten.

I år kommer Annika Holmgren i Lammhult att ha en dag med öppen trädgård, 7 september, samma dag har jag också min trädgård öppen, men eftersom det är minst 15 mil mellan oss så kom vi fram till att vi nog inte konkurrerar med varann, men det kan vara lite svårt att hinna besöka båda.

En annan viktig mötesplats är internet. Vår hemsida har en tid administrerats av Irene Friman detta uppdrag kommer under året att tas över av Olga Shilkova, vi i styrelsen är glada att ni båda engagerar er i detta. Sällskapet har ju även öppnat en sida på facebook som jag själv ännu inte har börjat att vara delaktig i, men jag känner att när jag sätter mig framför datorn, och ger mig ut på nätet så rusar tiden iväg.

Bara att skriva dom här raderna tar en stund, nu är det dags för en fika. Vi ses i sommar bland dahliorna.

Olof Ekblad

På gång i Dahliasällskapet.

Nu under juni och juli händer inte så mycket med våra dahlior. Förhoppningsvis växer de så det knakar, och de första kanske redan börjar blomma i slutet av juni.

Det är ju främst i augusti och september som den verkliga prakten kommer igång, och man får belöning för all möda man haft i maj, med plantering och diverse omsorg.

11 augusti: Hembygdsdag i Saleby där sällskapet medverkar med rådgivning.

23 – 25 augusti: Sofiero Trädgårdsdagar, Helsingborg

5 september: Visar Maria Sjöstedt på Botan i Göteborg deras dahlior. För mer info se botans hemsida.

7 september: Öppen trädgård hos Olof Ekblad, Saleby mellan 10-17

7 September: Öppen trädgård hos Annika Holmgren, Lammhult (Ring gärna henne för mer info 0472-261101)

8 September: Bergianska höstfesten i Stockholm.

12-16 september: Dahliaresan till Hamburg (se nedan).

Håll utkik på vår hemsida och facebook sida. Dessa sidor uppdateras kontinuerligt, så att vi kan sprida information om våra träffar.

HAMBURGRESAN

Sällskapets resa till Hamburg 12-16 september kommer att bli en av årets höjdare var så säkra.

Anmälningarna har strömmat in, men ännu finns det några platser kvar innan busen är full.

Visserligen är det bra att ha lite tomma platser när man åker buss så att man enklare kan flytta runt lite eller få lite mer plats att breda ut sig på.

För mig som ska hålla ihop vår resa är det också enklare med en inte alltför stor grupp, men jag vill för all del inte undanhålla någon från denna upplevelse.

Vill du ha mer info om resan eller genast boka plats hör av dig.

Olof Ekblad

Årets mässa - dahliasällskapet fortsätter locka nya medlemmar

Nordiska Trädgårdar 2013 bjöd på den sedvanliga mixen av praktfull fägring och full kommers. I år besökte 56 681 personer mässan där 383 utställare inklusive dahliasällskapet bidrog till att våren kändes lite närmare för alla besökare.

Huvudarrangörer var som tidigare år Irene, Kerstin, Olga och undertecknad Charlotte. Under alla år som vi arrangerat mässan har syftet varit att sprida kunskap om dahlian och hur ett odlingsår av dahlior kan te sig. Olof Ekblads återkommande demonstrationer av hur man delar sina dahliaknölar drog stor publik och i år hade vi utökat

med flera informationsblad kring skötsel och underhåll av dahlior.

När vi summerar fyra hektiska dagar kan vi stolt konstatera att sällskapet fick sju nya medlemmar, vi slog tidigare års försäljningsrekord och genomförde två "utsålda" föredrag. Radio Upplands trädgårdsexpert Majlis Pettersson var en av 568 representanter för media som var där och Majlis fick med en trevlig pratstund om dahlior till sitt reportage från mässan. Belöningen för timmar av förberedelse inför mässan var alltså stor för oss alla och vi ser fram mot nästa år.

Inför mässan 2014

I år hade vi fler knölar än någonsin till försäljning och ändå hade vi inget kvar att sälja sista dagen. Sällskapet är inte de som säljer knölar billigast på mässan men det verkar som om många besökare ändå väljer att köpa knölar hos oss av flera skäl. Några nämner att man vill gynna en liten förening andra vill känna sig säkra på att man verkligen får den sort som ligger i påsen. Därför vill vi verkligen uppmana fler medlemmar att lämna in knölar till försäljning. En fjärdedel av försäljningen går alltid till sällskapet och resten till den som lämnat in knölna så det blir en god affär för båda parter, men framför allt får vi kanske in än fler sorter att sälja. Även medlemmar som inte kan delta själv på mässan kan lämna in knölar genom att kontakta någon av oss arrangörer.

Till sist vill vi rikta ett varmt tack till alla som bidrog till årets fantastiska mässa, ingen nämnd och ingen glömd!

Tack!

Irene, Kerstin, Olga och Charlotte

▲ En del av gänget som bemannade mässan: Olga, Lena, Irene, Helena, Olof, Kerstin, Maj-Britt.

▲ Charlotte Tungelstedt håller föredrag.

▲ Vår monter, redo för besökare.

◀ Olof demonstrerar knöldelning.

▲ Helena och Kerstin "in action".

Kerstin Lilja och Kikki. ►

Årsmötesprotokoll

Protokoll fört vid årsmöte med Svenska dahliasällskapet 2013-03-23 i Majåkerskyrkan.

§1. Mötet öppnas.

Olof Ekblad hälsar alla välkomna och förklarar mötet öppnat.

§2. Val av mötesfunktionärer.

Till mötesordförande valdes Bertil Karlsson och till mötessekreterare valdes Helena Larsson.

§3. Val av protokolljusterare.

Till protokolljusterare valdes Ulla Ullberg och Sven-Olof Ingemarsson.

§4. Val av pressreferent.

Till pressreferent valdes Helena Larsson

§5. Fastställande av föredragslista

Mötet antog föredragslistan.

§6. Godkännande av kallelsen.

Kallelsen av årsmötet godkändes.

§7. Fastställande av röstlängd.

Om behov uppstår ska röstlängd upprättas med föreliggande närvarolista som grund.

§8. Verksamhets och ekonomiska berättelser.

Styrelsens verksamhets och ekonomiska berättelser genomgicks och kan därmed läggas till handlingarna.

§9. Revisionsberättelse

Revisionsberättelsen föredrogs och lades till handlingarna.

§10. Fråga om ansvarsfrihet.

I enlighet med revisorernas förslag beviljas styrelsen och kassaförvaltare ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning.

§11. Antal styrelseledamöter.

Beslöt att styrelsen ska bestå utav sex ordinarie ledamöter, ingen ersättare.

§12. Val av styrelsen.

Anders Johansson, Lidköping, Kerstin Carlsdotter, Lidköping och Eva Landers-Ståhl, Åkersberga omvaldes på 2 år. Helena Larsson, Ulla Ullberg och Olof Ekblad kvarstår ytterligare ett år.

§13. Val av ordförande.

Till ordförande valdes Olof Ekblad.

§14. Val av kassör.

Till kassör omvaldes Eva Landers-Ståhl.

§15. Val av revisor med ersättare.

Till revisorer omvaldes Anita Österlund och Anne Christine Jenninger, och som ersättare omvaldes Karin Bertilsson.

§16. Val av valberedning.

Till valberedning valdes Liz Ask, nyval, 3år. Sven-Olof Ingemarsson, nyval, 2 år. Per-Owe Saleryd, omval, 1 år även sammankallande.

§17. Beslut om firmatecknare.

Till firmatecknare valdes ordförande och kassör var för sej.

§18. Regler för kostnadsersättning.

Mötet beslöt att styrelsen utarbetar ett nytt förslag till nästa årsmöte, och under året beslutar styrelsen om kostnadsersättning enligt reglerna som antogs på årsmötet 20110306.

§19. Fastställande av medlemsavgiften för 2014.

Beslöt att årsavgiften är oförändrad för nästa verksamhetsår, 150 kr.

§20. Budget och verksamhetsplan för 2013.

Styrelsens förslag till budget och verksamhetsplan för innevarande år, antogs.

§21. Motioner från medlemmarna till årsmötet.

Det har inkommit en motion från Anders Pellmyr. Han har ett förslag till stadgeändring enligt bilaga. Styrelsen tillstyrker motionen och mötet beslöt att motionen antas och att stadgeändring gäller från 20130323.

§22. Övriga frågor.

Inga frågor

Ordförande Bertil Karlsson framförde ett stort Tack till styrelsen och framför allt till Olof Ekblad som är en stor tillgång för vår förening.

§23. Mötet avslutas.

Efter årsmötet åt vi en bit mat tillsammans och därefter tog Pernille Højsgaard från Gentofte i Danmark över. Hon bjöd oss på en föreläsning om hur man tar sticklingar och därefter fick vi ju även prova på. Det blev en lättsam, och trevlig eftermiddag tillsammans.

Vid pennan: Helena Larsson

Ordförande: Bertil Karlsson

Justeras: Ulla Ullberg och Sven-Olof Ingemarsson

Några bilder från årsmötet.

Lisebergs Trädgårdsdagar 3-5 maj.

Tre fina dagar med många trevliga besökare till vårt marknadsstånd. Det är verkligen inspirerande att få dela med sig av odlingsråd och andra tips om hur vi sköter våra dahlior för att de ska må bra.

Nytt för i år var att vi fick lov att sälja egenproducerat material. Olof bidrog med knölar, fröplantor och sticklingar

vilket vi hade till försäljning och som lotterivinster.

Tack till alla er som ställde upp och bemannade vårt marknadsstånd. Jag hoppas att vi ses på Liseberg igen nästa år.

Liz Ask

Varför jag ägnar mig åt Dahlior.

Av Per Samér

Jag måste väl berätta hur det kom sig att jag blev intresserad av Dahlior.

Sommaren 2005 kom jag hem efter att ha bott och arbetat 12 år i Lettland. Alla kan förstå hur trädgården såg ut när den legat "för fädot" så länge. Den sommaren orkade jag inte med särskilt mycket. Jag kom hem någon gång i mitten av juli. Åsynen blev mig övermäktig.

På ena sidan av huset växte en körsbärs-skog så tät att vi måste tända lyset i köket mitt på dagen. Andra sidan utgjordes av en djungel bestående av balsampoppel och vildplommon. Tänk er den sortens träd, som fått föröka sig och växa ohämmat under 12 år.

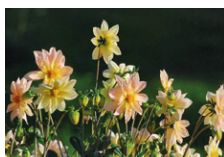
Ändå återstår det värsta. Innan jag flyttade till Lettland hade jag fått en Björnloka, eller två, i present av en tysk sommarboende. Han påstod sig veta att de var det utmärkta

sättet, varpå man skulle gömma min rätt skrymmande kompost.

Jag kan berätta att av komposten såg jag ingenting, den där dagen då jag åter stod på min fädernesjord. Det var mycket annat jag inte såg heller. Inte ens det gamla växthuset. Nu var det inte en Björnloka. Det var hundratals, kanske tusen och stordelen av dem var tre meter höga eller mer.

Lika mäktig som björnlokeskogen var lika mäktig var grannarnas ilska över den. Björnlokan var nämligen inte särskilt noga med gränserna. Fåglar hade också hjälpt till att plantera den över hela byn och långt ut på åkrarna. Det tog mig flera år, och många febrigt vattniga brännmärken, att bli av med den presenten. Växthuset var så fullt av dem att jag inte tog mig in där. De stora, och för all del riktigt vackra, kronorna växte rakt igenom det av stormen Gudrun sönderblåsta taket.

Året därpå, 2006, närmare bestämt vid midsommar, anlände mina första dahlior i form av ganska spinkiga fröplantor som min syster tog med sig för att jag skulle ha några blommor på tomt. Hon hade sått dem sent och de hade stått i ett köksfönster. Men omsorgen om hennes gamle bror var föredömlig och han vårdade plantorna ömt. Det var de enda blommorna i trädgården den sommaren och någon kunskap om dahlior hade jag inte. Men de växte bra och blommade gjorde också. "De tycker om god jord, och lite konstgödsel är också bra," erinrade min goda syster.

För mig var det rent betagande med "alla" blommor. Jag vill minnas att jag fick ett 15-tal plantor till vilka jag gjorde i ordning en liten rabatt. Det var nog och kanske lagom för att läka ett ganska trasigt sinne. Varför sinnet var "trasigt" kan vi prata om en annan gång.

Jag fick, av min goda syster, lära mig att ta till vara fröställningarna. Senare också hur man fick ur fröna och hur de borde förvaras till våren då de skulle sås i sålådor inne, planteras om i krukor och senare, när risken för frost var över, sätts ut i rabatten. En förnuftig och hjälpsam syster.

Våren 2007 inhandlas mina första "köpe-dahlior". Jag kom över dem på ICA i Vimmerby, där de erbjöds färdigsatta och blommande i kruka för, jag tror ett par hundra kronor styck. Jag var arbetslös och jag tror man kallar det fattig, varför det bara kunde bli två dahlior.

Dahlian till vänster vet jag inte namnet på, men bladverket är mörkt, blomman

12-13 cm och höjden ca 100 cm. Den till höger tror jag heter "Marble Ball". Ingen av dem finns kvar i trädgården.

Samma år kom jag över de här två sorterna. Den röda kom min syster med och hon trodde att det var "Hilmas Dahlia". Den sägs vara mycket gammal. Min mor hade fått den någon gång på 1980-talet av en kvinna, som inte längre orkade med sin trädgård. Den kvinnan hade i sin tur, någon gång i sina unga år, (jag vet inte när) fått den i arv.

Den knölen delade jag och gav häften till min granne. I utbyte för den biten fick jag dahlian till höger. Ingen visste vad den hette, varför jag gav den namnet Mia, efter grannen jag fick den av. Men det är väl ändå "Bonny Blue".

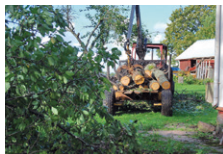
Resten av dahliorna var enkla sorter av de frön som togs tillvara. Men redan året därpå 2008 gav nyförvärven visst resultat bland fröplantorna.

Bland annat en låg och ganska svagväxande planta, som jag kallade "Rosa stjärna". Inte heller den finns kvar i trädgården. Felet är mitt. Jag var inte tillräckligt nogga med vinterförvaringen i

källaren. Numera är källaren isolerad med frigolit och där finns även en frostvakt.

År 2009 kom den stora förändringen. Trädgården började sakta men säkert, efter omfattande avverkningar, ändra utseende. Jag måste faktiskt kalla det avverkning för det blev det ena lasset efter det andra på min griplastarvagn. Alltifrån grova stockar till ved.

Till vänster åker körsbärsskogen ner och på högra bilden eldas vildplommon och balsampoppel. Björnlokorna har jag, av någon anledning, inga bilder på. De var helt enkelt för jobbiga. Bakom brasan syns det gamla växthuset och min hjälpsamma son Rickard.

Något bättre har det väl ändå blivit. Åtminstone i en del av trädgården. Dahlieodlingen sträcker sig härifrån till andra sidan av böningshuset. Ett rätt gammalt hus. Byggt under senare hälften av 1600-talet.

Den här hösten avverkar jag ytterligare ett område på tomten. Det är längre ner, så att säga bakom ryggen på "fotografen" till bilden med det nya växthuset.

Som de här två bilderna visar var hela min trädgård den dagen jag kom hem. Inte konstigt att jag tappade modet. Jag vet inte hur mycket jag orkar. Men min önskan är att kunna ersätta även det här området med bland annat dahlior. Det skall även få ge plats till en mindre, "experimentell", vingård. Inne i farstun puttrar redan 50 liter av egna druvor. Med andra ord är det bara att hoppas på god hälsa.

I takt med den första förändringen inhandlades mycket av de dahlior, som ligger till grund för dagens resultat. Och, som man brukar säga, "på den vägen är det". Hur många sorter jag har vet jag inte riktigt. Registrerade sorter, med andra ord "köpe-dahlior" är väl ett 70-tal och dahlior från frö, vilka jag med stor möda försöker sätta namn på är troligen uppe i ett hundratal. Men sedan är det förstås mer än en av var.

Nu, i skrivande stund, är jag i färd med att gräva upp alla knölarna. Jag vill minnas jag hade ca 500 krukade knölar, mer än hundra o-krukade plus några hinkar med småbitar, vilka jag bara satte ner som potatis och ungefär lika många fröplantor.

Plötsligt måste jag konstatera att källaren är för trång. Var skall jag göra av allt? Nu, när de skall upp, är knölarna många gånger större än när de sattes ner i jorden. Vissa knölar väger 8-10 kg. Jag kanske får in alltihop i år. Kanske sade jag, men hur kommer då nästa år att bli? Den biten får jag ta då, för nu är det riktigt roligt.

Om övervintringen går bra skall jag inte dela knölarna så hårt som jag gjort ett par år. Orsaken till det var helt enkelt att vinterkylan tog sig in i källaren och jag tvingades dela hårt för att få något att sätta i jorden.

En liten intressant upptäckt som visar att dahlior verkligen kan växa på höjden. Jag lämnade nämligen några plantor i växthuset. Där planterade jag dem i stället för de ledsamma, genmodifierade tomatplantorna, vilkas skal känns som att få bitar av en plastpåse i munnen och vars smak mer kan liknas vid att slicka på en fönsterruta. Ja, det känns ju att man får något syrligt i munnen, men mer är det inte. Tomat smakar de inte.

Nåväl, en av dahlieplantorna (den sorten som jag kallar "Lila dekorativ") rände upp till en höjd av 310 cm och flera andra kom över 2 meter. Det är ju ingenting som jag tänker fortsätta med. Men det var en trevlig erfarenhet. Så jag förstår nu vad dahlieodlare i varmare länder kan få uppleva.

Vad jag ser fram emot? Jo att kunna hitta lite udda sorter, vilka kanske kräver en del extra energi av odlaren för att det skall lyckas. Naturligtvis också det som alla andra odlare drömmer om. Den där extra vackra dahlian från ens egen odling.

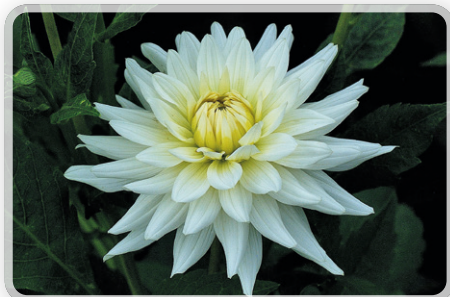
Som sist, men det allra viktigaste: Att få vara frisk så jag orkar med det här i några år till. Jag ser alla redan fram emot den där dagen i mitten av mars. Den där dagen då solen värmer så pass att jag vågar öppna dörren till källaren för att se hur det har

gått. Den dagen känns det som att livet startar upp på nytt.

Jag hoppas att du, med det här, vet lite mer om medlem nummer 158. I bygden går han under namnet "Per i Snarp".

*Med hjärtliga hälsningar
Per Samér*

Red. anm: Nedan ett litet smakprov på Pers dahlilor, som vi hoppas kunna få se mer av i en artikel i nästa nummer av Dahlian.

My love från Green Garden. En vit kaktusdahlia, som inte alls motsvarar bilden på förpackningen. Där är den tät och stor, medan mitt exemplar är rätt liten och nästan näpen i stället. Diametern är ca 12 cm och höjden omkring en meter.

Nenekazi från Hemstede blev fin, frost och sorkskador till trots. Höjden blev inte mer än 90 cm i år mot beskrivna 120 och blomningen sparsam. Men jag är nöjd, plantan gjorde vad den kunde och repar sig förhoppningsvis till nästa år.

Orfeo från Bröderna Nelson är helt olik bilden på förpackningen. Så olik så man kan misstänka fel knöl i fel påse. Hur som helst så har jag ingen annan Orfeo än den här. Blomman är en semikaktus och kan bli upp till 20 cm och höjden 110 cm. "Originalen" är en mörkt lila, väl bakåtrullad kaktusdahlia.

Onesta från Green Garden är en rosa, riktigt vacker sort. Blomman är ca 11 cm och höjden 110 cm. Jag påstår mig vara nästan säker på att den har gett frö till flera rosa dahlilor, varav särskilt två har blivit både större och tätare.

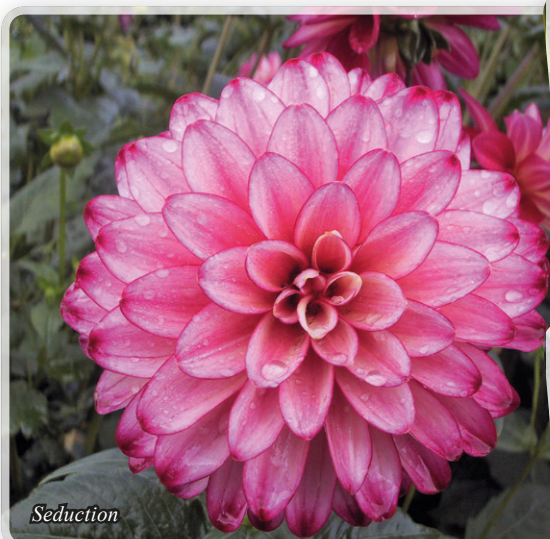

Foto: Olof Ekblad

Svenska Dahliasällskapet